

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A SZÉCSÉNYI VÁLASZTÓKERÜLET 48-as ÉS FÜGGETLENSÉGI PÁRTJÁNAK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
— Egyes szám ára 16 fillér. —
Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szóke Jenő.

A szerkesztőség telefon száma: 6.

Előfizetési pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére, s a nyiltterre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Május 1.

(V. L.) Ma! volt istenasszonya a virágnak, a gyöngédségnek, a poetisnek a pogány kultúra korában. A kereszténység is lefoglalta magának a természet ébredése és virágos köntösbe való öltözése gyönyörű tavaszi idejét, a májust, a mi természetes is, hiszen a keresztény religió, mely a föltámadást hirdeti, beszédesebben, szimbolikusabban alig tudna mással bizonyítani, mint a májussal, melyben csodás erejét látjuk megújulni évente a természet újra ébredésében, feltámadásában. A modern kultúra embere pedig a ki a négy fal közé ékelve penészvirággá sorvad, valami sóvár, lelkét emelő, szívet dagasztó érzéssel virrad fel a május elsejére, a természet ébredésének öröm ünnepére. Az utcákon elhangzó ébresztő muzsika egy új életnek revellációja. Jelszóvá válik, hogy ki a szabadba és soha divatosabban nem mondják Reosseou nagy elvét: vissza a természethez, — mint május elsején.

Ábrándjainknak, poezisünknak, legszebb hagyományainknak gyilkos megölője az a társadalmi forradalmi jelszó, mely a virágos május elsejét átakarja formálni a vörös májussá. Nem és százszor nem. A társadalmi revolúció szimbolikus vörös zászlója nem illik május elsejéhez. És vezessen bármilyen nagy tömegeket a szociál-demokrácia az utcatesteken és hangozzék az új társadalmi tö-

rekvéseknek sztereotip követelése bármily nagy erővel és kitartással: hirdeljék, hogy ez a propaganda olyan napot foglalt le, a mikor a szívek egészen más érzésekkel vannak telve. Mert május elsejéhez az illik, hogy a legény virágot tegyen kalapjához, a leány virágot tűzzön keblére, a gyermek fonjon a mezőn koszorút, minden rendű ember menjen ki a szabad természetbe megcsodálni a májusi eget és a májusi földet, azurkékben és a friss Krolofil smaragdzöldjében, amelyben van illat és madárdal, van dal, költészet és áhitat. Nincs ember, a kiből csak a modern élet küzdelme hangulatokat végkép ki nem irtotta a szívből, (és mennyire szánjuk az ilyen rideg embert,) aki május elsején is szürke hétköznapot érezne. Nincsen ember, hármennyire is sulyosodjanak rá az élet gondjai, hogy május elsején valami csodás, lelki hangulattal ne emelne fel lelkét a gondviseléshez, a miért a tavasz balsamos levegőjét, madár dallát, zöldjét, virágját élvezni engedti. Micsoda kegyellenség, hogy a társadalmi evolúció éppen ezt, a nagy vallás nélkül is egyetemesen ünnepé avatott napot foglalt le a maga propagandájának. Távol legyen tőlünk, mintha a társadalmi egyenlőség és emberi jogok általános megszerzése érdekében megindított társadalmi harcot igaztalannak, céltalannak vagy nem korszellem követelésének tartónak. Csakhogy itt is Madácsi-csal tartunk. Nem a kakas szavára virrad; de a ka-

kas kiált, mert hogy virrad! Am minden tiszteletünk és rokonérzésünk mellett is melylyet az emberi jogokért küzdők iránt érezünk épen a lelkünkben vibráló hangulat hív fel arra, hogy május elsejét igazi rendeltetésének kérjük tőlük is vissza. Legyen továbbra is a tavasz ébredésének, az emberi reménységnek ünnepe a május 1-je, legyen virág, dal, zene, poezis e napon.

De legyen a május továbbra is a reménykedésnek, a feltámadásnak igazi ünnepe. Legyen ez a reménye az egyesnek is, a nemzetnek is. Így kell fel fogunk május elsejét ezekben a napokban is, a midőn a szép májusi eget viharfelhők készülnek elborítani és mintha nemzetünkre nehezebb napok készülnének virradni. Lehet ez a borulat rövid életű, hamar oszló és lehet az is, hogy utána a májusi egy ósi jussaiban előbbre jutó nemzetre ragyog, de lehet az is, hogy a viharfelhők megállnak a májusi eget és nemzetünkre az összetartás komoly szüksége, bajok, talán keservek várnak. Mindegy! Megszokta ezt a nemzet, hogy balsors látogassa, hogy ügyei nehézségeken, akadályokon átküzdve mehessenek csak előre. Csak a történelem fátylójával világítsunk a nemzet jövőjében: legyünk méltók őseinkhez s köves-sük őket; nem lesz éjszaka, megvirrad még valaha!

Nagyon rossz magyar szó, de igen jellemző. Ugyanis az avatag kalendárium „bá-

TÁRCZA.

A hatodik pont.

Műkedvelők által előadható monológ.

Írta: Hovesi József.

Matyók Bandi frakban.

(Oldalozva jön a kuliszák közül, mint a ki megugrott. Lábujjhegyen lépked és sunyi módon vissza vissza tekint. Majb elneveti magát és bizalmasan beszél a közönséghez, nőgrádmegyei kiejtéssel.)

Megszöktem (elfojtott nevetés.) Azok odabenn azt akarják, hogy valami monológot szavaljak nekik. Tetszik tudni . . . egy monológot . . . Hát én megszöktem. Nem állok én ki nekik egymaganiba, hogy ott a bolondot adjam! . . . Passziánszra nem vagyok berendezve. Legalább is tartli, akarom mondani: dialóg négykézre . . . Ne tessék ám hinni, hogy tán lámpalázam van. . . . Dehogy! Nincs kérem az a lámpa, a mitől én lázadnék és nincs az a láz, a mitől én lámp . . . Pardon! . . .

Óh én nem ijedek meg a közönségtől. Azért, hogy a polgármester úr, meg az ezredes úr, meg a főfisztelendő úr is közöttük

ül. Hát aztán? (Kicsinylőleg vonogatván vállait.) Ők is csak kanállal ezik a levest! . . .

Hát nincs igazam kérem? Látott már valaki egy józan eszű embert, a ki hangosan diskuráljon egymagában? Abszurdum! Mondtam én a rendezőknek: „Kérem”, mondom neki tessék, rendezzünk egy kis műkedvelői előadást, egy kis szindyrót . . . vigjáték, szomorújáték, cperedte, répszinnű. Nekem az mindegy! Mert ezekben legalább domboríthat az ember! Tessék megpróbálni akármilyen szerepre.

Nem tudom, van-e itt valaki, az urak vagy hölgyek közül, a ki látta tavaly Vácon, mikor a „Pesztra-nevelő- és dajkaképzőintézet”-javáta előadtuk, műkedvelők, Lánk-bánt? Nincs senki? Kár! Én játsztam Tiborcot. Milyen hatással! Mikor kiállítottam oda a sugólyuk elé és dörgő hangon kiállítottam, hogy hát: (Erős páthosszal és feltűnően palócos kiejtéssel.) Tányérnyalóvá lettél hazám, dicső fiai . . . Hm! Szinte láttam, hogy szalad végig a sok libabőr a különböző hátakon: És hogy lelkesedtek . . . Mert kérem, a syavalatnál legfőbb az érzés és a — tisztá kiejtés!

Annyi bizonyos, hogy ott ben (a szín-

falak közé mutat) nagy lesz a fölfordulás . . . Sajnálom . . . de úgy kell nekik! . . . Igaz, hogy szép közönség van jelen. Az egész helybeli intelligencia! . . . Mindegy, én nem monológizálok . . . (Elővesz egy programot és olvas.) Számóca, vig magánjelenet, írta és előadja Matyók Bandi . . . (Egész előre lép, maghajtja magát.) Kérem, Matyók Bandi vagyok . . . van szerencsém . . . De hocsánat, én nem hatalmaztam föl senkit, kiírja rólam, hogy én monológot tartok. Pardon! Engedelmet kérek, tisztelt rendezőség, ez nem járja és én tiltakozom, hogy beleegyezésem nélkül engem egy magánjelenetre kényszerítsenek.

Egyszer . . . az igaz . . . a Kalitkának tréfából tettem valami ígéretet. Egy majálison volt . . . Eltévédünk az erdőben és a Kalitkával számócat szedtünk. A számóca még nagyon éretlen volt és savanyú. Hát én úgy édesítettem meg, hogy a Katika számóca-ajkáról letéptem egy csókot. Katika persze pofon ütött, de már csak aztán. A számóca akkor már le volt tépve . . . Mikor aztán visszakerültünk a társasághoz, nagy volt a vihogás . . . A Katika arcán egy piros folt volt. „A számócatól” mondta a Katika és

hó,-nak nevezi a május hónapját. Ha nem is magyaros a szó, de igaz. Ó jövel május elsejének nagy hangulata, hintsd be rózsáiddal a reménykedő, a küzdő, a gondokkal terhes élő nemzedéket. Az erdő hívó lombja, hangos madár dala, a csallitok és mezők tarka mezei virágja, mind-mind csodítsék ki a szoba négy fala közt lespedő modern embereket, hadd szálljon lelkük föl a szabad égben Isten kárpítja felé dicsérni Őt, a ki mindezt az emberiségnek megadta jóvoltára és gyönyörűségére.

A remény áldozatai.

Az amerikai „Szabadság” írja:

Odaát a vén Európában annak a balga reménynek élnek, hogy az Egyesült-Államokban megjavultak a viszonyok. És valóságos népvándorlás indult meg már Amerika felé.

Amint Washingtonból hivatalosan jelentik, februárban hatvanhétézerszázötvennégy bevándorló érkezett ide. Magyarországból a múlt hónapban tizezernégyszázhetven bevándorlóval több érkezett ide, mint az 1908. évi február hónapban. És a bevándorlásnak most még csak kezdetén vagyunk, mert, a mint hiteles forrásból értesülünk, az emberek százezrei készülnek Magyarországból kivándorolni.

Mi ezt a kivándorlási lázt méltányolni tudjuk. Ismerjük a hazai gazdasági viszonyok tarthatatlanságát és megértjük, hogy a szerencsétlen emberek javítani akarnak helyzetükön. Nem javítanak rajta azonban, ha most indulnak vándorutra, Cseberből-vederbe jutnak s csak szaporítják itt a munkanélküliek számát. Nyitott szemmel mennek a nyomorba.

Amerikai levél.

Cleveland (Ohio) 1909. április hó...
Tisztelt Szerkesztő ur!

Stern Dezső polgártársunk jóvoltából, a ki velünk, clevelandi magyarokkal állandó összeköttetést tart fen s a ki nekünk is polgártársunk, a Szécsényi Hírlap valamennyi számát olvastuk megjelenésétől kezdve.

Innét tudunk az Önök helyi ügyeiről és észleljük, milyen nehéz Önöknél köszönni két becsületes embernek.

Megvallom azonban, az Ön ujságja közleményei után is az Önök viszonyai felől jó részt találgatásra vagyunk utalva, mert Stern Dezső polgártárs révén tudunk arról is, hogy Önöknél a takarékpénztár állít szobrot a legnagyobb magyar szabadsághősnek II. Rákóczi Ferencnek, a mi szemünkben annyi, mintha nálunk a Washington György meg Lincoln Ábrahám szobrai a bankok állítanák, a mi nálunk képtelenség, — az Önök ügyei nyitjára tehát nekünk innen nagyon nehéz rá akadni. Azt kell hinnünk, az Önök takarékpénztára alapszabályaiiban benne van, hogy a takarékpénztár II. Rákóczi Ferenc emlék szobra felállításával is foglalkozik. Mivel pedig sikerrel — a mint Stern Dezső polgártárostól értesülünk — és mivel úgy szenteljük, hogy az Önök eszményi dolgai iránt az Önök soraiban a takarékpénztáron kívül nincsen valami különös igyekezet s mindehől arra következtetünk, hogy Önöknél a takarékpénztár van ezek elintézésére hivatalos: önként kínálkozik a megoldás: bővítsék a takarékpénztár alapszabályait akként, vegye fel működési körébe a Szepessy József és Szabó Lipót jubileuma megünneplését is. Ez esetben ez is sikerrel lesz elintézve.

Csodálkozom, hogy Önök ezt nem tudták kitalálni.

Higye el tisztelt Szerkesztő ur: ügyök iránt nem vagyunk közömbösek s nincsen olyan összejöveteleink, a mikor erről ne beszélünk. Persze a találgatásnak, a kutatásnak az okok után, a mik előidézik, hogy ez a jubileum csak nem akar megszületni — s vége, se hossza. Mi lenne a valóság? Hiszen ha felismerni tudnánk!

Van köztünk például, a ki az okok kutatásában természettudományos álláspontra helyezkedik s azt vitatja okul, hogy az Önök levegőjében kevesebb az éleny, mint amennyivel a szervezet egészségesen működni bír, az ózon pedig teljesen hiányzik belőle. De erre rácsófol Kirchknopf Mátyás polgártárs, a ki az olvasónkban választmány. Kü-

lönben pedig világlátott ember, a ki járt Önöknél Szécsényben is, meg Konstantinápolyban is s azt mondta, mind a két helynek gyönyörű fekvése van. A minél fogva lehetetlen lenne, hogy az Önök levegőjéből hiányozzék az éltető éleny.

Én ugyan nem írom alá, mert nem a hely fekvésétől függ, a hol az ember lakik, ahhoz valami más is kell, hogy meg legyen a szervezetben, a mi éltető.

Én magam különben is másként okosodom. Tudom mi van otthon. Tudom mi lét van itt. Va'amikor én is voltam ötödik gimnázista, olvasnom kellett Ovidius metamorfózisait, innen emlékezem az Ovidius arany koráról. A mit olyan formán lehet jellemezni: ha van jó, ha nincs úgy is jó. Nekem akkor is gyerek ésszel is tökéletlennek festett. Önök még az Ovidiusnak ezt az aranykora fél-éjét élék. Élvezt:m én is otthon.

Kimagyarázom magamat. Önök még nem tartanak ott, hogy ismernék az élet komolyságát a maga igazi valóságában. Mi is itt ismertük meg. Mi itt mindannyian dolgozunk Persze az életünk egyik gyökér szála otthon. Itt mindent az otthonnal hasonlítunk össze. Ha otthon mi is, más is annyit dolgoztunk volna, mint itt kell dolgozunk s tényleg dolgozunk, otthon is mindazt elérhetnénk és megvalósítanánk, a mit itt. Mi már vittük annyira, otthon ugyanannyit dolgoznánk, ugyan azt mivelnénk mint itt. Önök pedig a mi helyzetünkbe kerülve s a mi létünket folytatva, itt nálunk nem kevesebbet művelnének s tudnának teljesíteni. Mert a képesség nem kevésbé meg van, de a mi helyzetünk kellene hozzá, hogy kifejlessze. Ha helyet cserélhetnénk. Mi majd megülnénk a Szepessy—Szabó jubileumot. A munkás életünk, a munka komolyságából ered. A mi átalakítja a gondolkodást, a szervezetet s a lélet.

Önök beszélnek kötelesség tudatról, a mi önöknél erény számba megy. Nálunk pedig a munka összhangja uralkodik, a mi az által van, hogy mindenki mindenben egész munkát végez. Ha elmaradna egy ez az összhang szenvedne, rend ellenség állana be a

elpirult. „A számocától” mondtam én is és szintén elpirultam. De azért mégis csak vihognak. Akkor irtam a számocáról egy vig magánjelenetet. A Katikának nagyon tetszett és mikor elolvastam neki, már csak egy kicsikét haragudott. Megigérttem, hogy egyszer majd elszavalom. Erre aztán kibékült. De kérem, ez csak olyan . . . izé . . . volt . . . olyan . . . hogy is mondjam csak . . . Egy tinta! Hogy kibékitem vele! De nem is gondoltam rá soha, hogy elszavalljam. Óh, ebből a számocából nem eszel tisztelt publikum.

(Hátulról taps hallatszik.)

Jaj Istenem, most vége a negyedik pontnak. A kis Pracyre Zsuzsika zongorázott . . . Most jön az ötödik pont. (Olvassa a programot) Ötödik pont: „Vorrei morir” Tostitól, éneklí Csányi Simi. Ugyan mit akar az az ember az ő mekegésével? Hát ez is hang? Nem hogy engem állítottak volna be énekes pontnak . . . — énekes pont: ez jó . . . — De ez a pont igazán énekelte volna . . . Mert nekem van hangom. Egy kicsit karcsú ugyan, de van benne érzés. És tudok előadni. No meg aztán a kiejtés . . . (Körűnéz) Ugyan kérem, nincs itt véletlenül egy zongora?

Aha, látom már! És talán akadna is valaki az urak, hölgyek közül, a ki engem kíséri tudna? . . . Igen? . . . (Egy urhoz, ki zongorázni vállalkozik.) Ön lesz olyan szives . . . Nagyon köszönöm! . . . Könnyű lesz . . . Egyszerű kis népdalt fogok énekelni . . . Egy kis jó nótát . . . Egyszerűen és érzéssel . . . Tessék csak halgatni! (a kíséredhez.) Ismeri ön, kérem, ezt a nótát, hogy aszondja, hogy aszondja, hogy aszondja hogy

(Dúdolvva)

Messze földről levél jött a kaszárnyáda . . . Próbálja csak, kérem. (Az első zongora-akkordok után magyar nótát énekel.

(Taps után) Köszönöm, ön igazán jól kísért! Ez lett volna egy hatodik pont, ugy-e? Tudom, hogy a Katika ekkor könnyeket potyogtatott volna és a szivecskéje is meglágyult volna . . . De kérem, hogy én ott kiállyak egy magam a számocával . . . olyan nincs! . . .

Szinte hallom már szegény Darázs Margit, a főrendezőt, a mint a szinfalak közé bekukcsol és keresgél „ksz! ksz! . . . Matyók, hol vagy? ksz, ksz!” De én nem leszek sehol . . . ksz! ksz! . . . Milyen fölfordulás! Nem lesz hatodik pont . . . Hiába jönnek

majd rimánkodva mindnyájan: a Darázs Marci, a Csányi Simi, a Fuváros Pista, a Csóka jóska meg a többi is kunyorálnak: „No, ne izélj, Bandi, ne bomolj! Szavalj hát!” Óh, csakhogy én hajthatatlan leszek . . . Lássuk csak (Kiveszi az óráját) No még három perc! Hol is tart az a Simi? (A szinfalhoz megy és halgatódzik.) Persze, hogy alig hallani. A legvékonyabb fokú tübe bele tudnám húzni hangjának a cérnaszálát . . . Aha (Énekel egy-két taktust, mintha kíséred.) Quando le hironnelle il nido fauna (a föléhez kap) Hamis, borzasztó hamis . . . (Mintha segítene énekelni, végig éneklí az egész strófát:)

„Liete farebbe stb.

Vorrei morir . . . Vorrei morir . . .”

Ezt így kell . . . Ni, ni, hogy tapsolják. A közönség nagyon elnéző . . .

Na! És most jönne a Szamóca . . . Lássuk csak a közönséget. (Visszanéz a kulisszák között) Hogy zaibongnak. Most még nem is sejlik, hogy mi fog itt midjárt történni. Fogalmok sincs róla, hogy nem lesz hatodik pont, nem lesz számóca . . . A polgármester úr felemelkedik és hátra néz. Gukkerezi a főjegyzőné. Az ezredes hangosan diskurál.

Szenzációs kirakatok. Az Országos Gyermekvédő Liga ez a derék, közhasznú egyesület csak mindig gondoskodik arról, hogy neve közzajon forogjon. Ezuttal kivételesen nem valamely nagyobb szabású mentő actió adja meg az actualitást arra, hogy erről az agilis egyesületről megemlékezünk, hanem azon szenzációs tárgysorsjáték, melyet a Liga alapjainak gyarapítására rendez s melynek clouja: hogy minden sorsjegy feltétlenül nyer egy arany- vagy ezüsttárgyat. A liga ezekből a nyereménytárgyakból, most a főváros forgalmasabb utcáiban és a nagyobb vidéki városokban kirakatokat rendez, melyek mindenütt oly feltűnést keltenek, hogy ennek nyomán a sorsjegyeket valósággal szétkapkodják. Aki tehát egy szép arany- vagy ezüst tárgyat akar kapni s azonfelül ugyszólván minden kockázat nélkül szerény filléréivel egy humánus intézményt óhajt támogatni, mely igazán érdemet szerzett a pártolásra, az siessen és vegyen ezekből a sorsjegyekből melyek I. kor. 50 fillérért az összes tőzsdékben kaphatók.

Pályázat, ipari munkásjutalmakra. A kereskedelmiügyi m. kir. Minister rendelete alapján a folyó évben hét, egyenkint 100 koronás állami ipari munkásjutalom és elismerő oklevél kerül felosztás alá. A jutalomra való igény előfeltételei: 1. Magyar állampolgárság. 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás. (Művezetők, munkavezetők, pallérok, előmunkások csak kivételes, méltánylást érdemlő esetekben vétetnek figyelembe, kapus, kocsis, szolga stb. a jutalomra igényt nem tarthat) 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében. 4. A rendes munkabér évi 2000 koronát meg nem haladhat.

A felsorolt feltételeket igazoló okmányokkal (munkakönyvvél) felszerelt bejelentések, melyeknek a munkás családi (nős, nőtlen, gyermekek száma) vagyoni és kereseti viszonyait (napibér, fizetés) is fel kell tüntetniük, f. évi május hó 31-ig, a kisiparosok részéről az ipartestület, ahol ilyen nincs, az iparhatóság útján, a gyárak részéről közvetlenül az iparkamarához betérjesztendőek.

Hirdetések!

Fogadó-utóában 2-3 szobás lakás hozzátartozókkal kiadó. Értekezni lehet
GÉOZY FERENCZ
tulajdonosnál.

Pályázati hirdetmény!

Szécsényben a Villm-fele telekre egy a modern igényeket kielégítő lakással bíró uri házat kívánok építtetni.

Erre vonatkozólag kidolgozott tervrajzokat elfogadok azzal, hogy a kivitelre elfogadott tervrajz készítője 100 korona díjazásban részesül. Cim a kiadóban.

Egy gyermek vaságy eladó.
Bővebbet a kiadóban.

GLATTSTEIN ADOLF

Könyvnyomdája,
könyv- és papirkereskedése,
a Szécsényi Hírlap kiadóhivatala
Szécsényben.

Elvállal mindenféle könyvnyomdai munkákat a legjutányosabb árak mellett.

Nagy választék helyi és más képeslevelezőlapokban
Nagyraktár:

Irodai papir, levélpapir valamint dobozpapirokban.

Üzleti értesítés!

Ezennel van szerencsém tudomására hozni, a nagyérdemű közönségnek, hogy a Kerczdomb mellett lévő

teglatelepem, üzemét

saját nevem alatt folytatom.

Midőn készített első minőségű téglá anyagomat úgy a tisztelt közönség, mint az építőmester urak szives pártfogásába ajánlom, egyuttal főtörökvésem leendő, hogy a vevő közönségnek állandóan kifogástalan anyaggal s pontos kiszolgálással álljak rendelkezésére.

Megbizottam vincellérem **id. Takács Mátyás**, a ki a telepen az eladást közvetíti és a pénz fölvetelére egyedül jogosult.

3-3

Vigh Gyula.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 88,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakezelőzők, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, bofonák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorice-morzsológok, darálóok, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.